

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ, АСПРАНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(16), 2025

Мукачево

УДК001(051)(045)''540*6''

НЗ4

Рекомендовано до поширення через мережу
Інтернет
Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол №9 від 15 грудня 2025 р.)

Головний редактор:

Туріс Інгрід Юріївна – проректор з науково-педагогічної роботи, кандидат філологічних наук, доцент, Мукачівський державний університет.

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар: Мовчан К.М., директор наукової бібліотеки, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабацій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент.

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти.

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор.

Коробка Юлія Віталіївна – к.і.н., доцент, завідувач кафедри готельно-ресторанної і музейної справи

Лужанська Тетяна Юріївна – к. географічних наук, доцент.

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., професор.

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н.

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор.

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук.

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання.

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту

Черепаня Наталія Іванівна – к.пед.н., доцент

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басюк Н. А. Формування моральних почуттів у дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку: монографія. Житомир: ФОП О.О.Євенок, 2022. 328 с.
2. Лохвицька Л. В. Скарбниця моралі: програма з морального виховання дітей дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 110 с.
3. Макаренко А. С. Методика виховної роботи. Київ: Рад. шк., 1990. 223 с.
4. Мкртічян О. А. Формування готовності майбутніх вихователів до професійної діяльності як психолого-педагогічна проблема. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 33, Том 2. С. 247-258.
5. Русова Софія. Вибрані педагогічні твори: у 2 кн. / за ред. Є. І. Коваленко. Київ: Либідь, 1997. Кн. 1. 272 с.
6. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: у 5 т. Київ: Рад. шк., 1976. Т. 2. Сто порад вчителів. С. 419-658.

УДК 021.1:025.5-052(045)

Мовчан К.М.

директор бібліотеки, старший викладач кафедри
готельно-ресторанної і музейної справи,
Мукачівський державний університет

Власенко В.

здобувач, спеціальність
«Інформаційна, бібліотечна, архівна справа»
Мукачівський державний університет

БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

У статті розглядається сутність, функції та сучасні підходи до бібліографічно-інформаційного обслуговування користувачів у бібліотеках. Проаналізовано трансформацію форм і методів бібліографічної діяльності в умовах цифровізації. Окреслено актуальні проблеми та перспективи розвитку, зокрема впровадження електронних сервісів, систем рекомендаційного пошуку, дистанційної підтримки та наукової комунікації.

Ключові слова: бібліографічно-інформаційне обслуговування; електронні каталоги; інформаційні ресурси; репозитарій; довідково-бібліографічні послуги; академічна доброчесність; дистанційні сервіси; інформаційна культура.

The article examines the essence, functions, and modern approaches to bibliographic and information services for users in libraries. The transformation of forms and methods of bibliographic activity in the context of digitalization is analyzed. The article outlines current problems and prospects for development, including the introduction of electronic services, recommendation search systems, remote support, and scholarly communication.

Key words: bibliographic and information services; electronic catalogs; information resources; repository; reference and bibliographic services; academic integrity; remote services; information culture.

Сучасні виклики інформатизації суспільства та стрімке розширення

обсягів і змісту інформаційних ресурсів порушують питання про перегляд методів роботи у сфері довідково-бібліографічного обслуговування бібліотек. Це вимагає розробки наукових засад сучасної діяльності довідково-бібліографічних служб, спрямованої на інформаційне забезпечення користувачів і заснованої на системному підході до формування, організації та використання довідково-інформаційних ресурсів [1].

Система бібліографічно-інформаційного обслуговування користувачів є ключовою складовою діяльності сучасних бібліотек. Вона спрямована на забезпечення якісного та оперативного доступу до документних ресурсів, даних і знань. В умовах цифрової трансформації суспільства змінюється інформаційна поведінка користувачів, що потребує впровадження нових технологій, сервісів і підходів до організації інформаційного супроводу освітнього й наукового процесу.

Бібліографічно-інформаційне обслуговування – це система заходів із забезпечення споживачів інформації довідковими, пошуковими, аналітичними та навігаційними даними про документи і ресурси. Основними його завданнями є:

- створення умов для ефективного пошуку інформації;
- формування бібліографічних довідок і списків;
- навігаційна підтримка в роботі з каталогами, базами даних, електронними ресурсами;
- консультування користувачів щодо вибору джерел;
- забезпечення доступу до інформації незалежно від місця перебування.

Традиційні форми бібліографічно-інформаційного обслуговування охоплюють:

- довідково-бібліографічне консультування в читальних залах;
- роботу з систематичними та алфавітними каталогами;
- тематичні добірки літератури;
- бібліографічні покажчики та рекомендаційні списки.

До сучасних форм бібліографічно-інформаційного обслуговування відносять:

- електронні каталоги та адаптивні пошукові системи;
- онлайн-замовлення літератури;
- електронну доставку документів;
- віртуальні довідкові служби;
- вебінари, інформаційні консультації, навчальні тренінги із користування цифровими ресурсами.

Інформатизація суттєво розширює можливості обслуговування користувачів. Найпоширенішими технологічними рішеннями є інтегровані бібліотечні системи (Koha, Aleph, IPBIC); електронні бібліотеки й репозитарії наукових публікацій; сервіси автоматизованого бібліографічного опису (Zotero, Mendeley); QR-навігація та мобільні застосунки для користувачів; цифровий контент (оцифровані книги, журнали, відеоматеріали, аудіоколекції).

Перевага сучасних систем полягає у швидкості пошуку, доступі до глобальних інформаційних ресурсів та можливості інтеграції бібліотеки у міжнародний науково-освітній простір. Сучасний читач потребує доступу 24/7 до інформаційних ресурсів; персоналізованого інформаційного супроводу; швидкого отримання відповідей на інформаційні запити; відкритого доступу до наукових публікацій.

Сучасні бібліотеки в обслуговуванні активно застосовують різноманітні системи рекомендаційного пошуку, створюють індивідуальні кабінети користувача на сайтах бібліотек. Для віддаленого користувача на сайті бібліотеки створюються дистанційні консультації через соцмережі, чат-боти, електронні сервіси.

Але існують труднощі щодо інноваційного обслуговування, зокрема, недостатнє технічне забезпечення окремих бібліотек, потреба навчання персоналу цифровим навичкам, нерівний доступ користувачів до інтернету або техніки, складність інтеграції різних баз даних, брак фінансування для розвитку електронних сервісів.

Відповідаючи на виклики сучасного суспільства, бібліотечні працівники стоять перед викликами нового, більш вимогливого користувача. Зокрема, необхідна

повна цифровізація каталогів і фондів, використання штучного інтелекту для аналітичної обробки даних і рекомендаційного пошуку, розширення дистанційних сервісів, розвиток цифрової грамотності користувачів, міжнародна бібліотечна кооперація та відкритий доступ до наукової інформації.

Бібліографічно-інформаційне обслуговування користувачів залишається одним із визначальних напрямів діяльності бібліотек. Сучасні технології змінюють зміст і форму бібліографічної роботи, забезпечуючи швидкий та якісний доступ до інформації. Майбутнє бібліотек – у поєднанні традиційних підходів і цифрових інновацій, орієнтації на потреби користувача та побудові відкритого інформаційного простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пугач Л. Інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів бібліотек: інноваційні підходи та векторні модифікації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2024. Том 20, № 2. С. 68-80.

УДК 37.091.33:004.031.42:37.016:82(100)(045)

Розман І.І.

доктор педагогічних наук, професор
Мукачівський державний університет

Старничук А. Є.

здобувач 3-го курсу, групи СО (АМЗЛ) -З
спеціальності 014 Середня освіта, 014.021 Англійська мова та
зарубіжна література
ОП «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)»
Мукачівський державний університет

Турдай А.М.

здобувач 3-го курсу, групи СО (АМЗЛ) -З
спеціальності 014 Середня освіта, 014.021 Англійська мова та
зарубіжна література
ОП «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)»
Мукачівський державний університет

ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У статті розглянуто інтерактивні форми навчання на уроках зарубіжної літератури як ефективний засіб активізації пізнавальної діяльності учнів, формування їхніх

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>